

WIELKA ORKIESTRA SYMFONICZNA P. R.

ZAPROSZONA NA WYSTĘP DO RUMUNII I NIEMIEC

W dniu 21 marca br. Wielka Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach obchodzić będzie 5-ą rocznicę swego istnienia. W chwili obecnej jest to najlepszy zespół symfoniczny na terenie Polski. Cenią go nie tylko radiosłuchacze w kraju, lecz także słuchacze zagranicą. Dowodem tego są liczne zaproszenia na występy do państw sąsiednich.

Orkiestra wraz z dyrygentami, Grzegorzem Fitelbergiem i Witoldem Rowickim, zaproszona została na szereg koncertów do Lipska w okresie trwania Międzynarodowych Targów Lipskich oraz na tournée artystyczne do Rumunii.

100.000 SŁUCHACZY WSZECHNICZY RADIOWEJ

Liczba słuchaczy Wszechnicy Radiowej osiągnęła imponującą cyfrę 100.000. Najwięk-

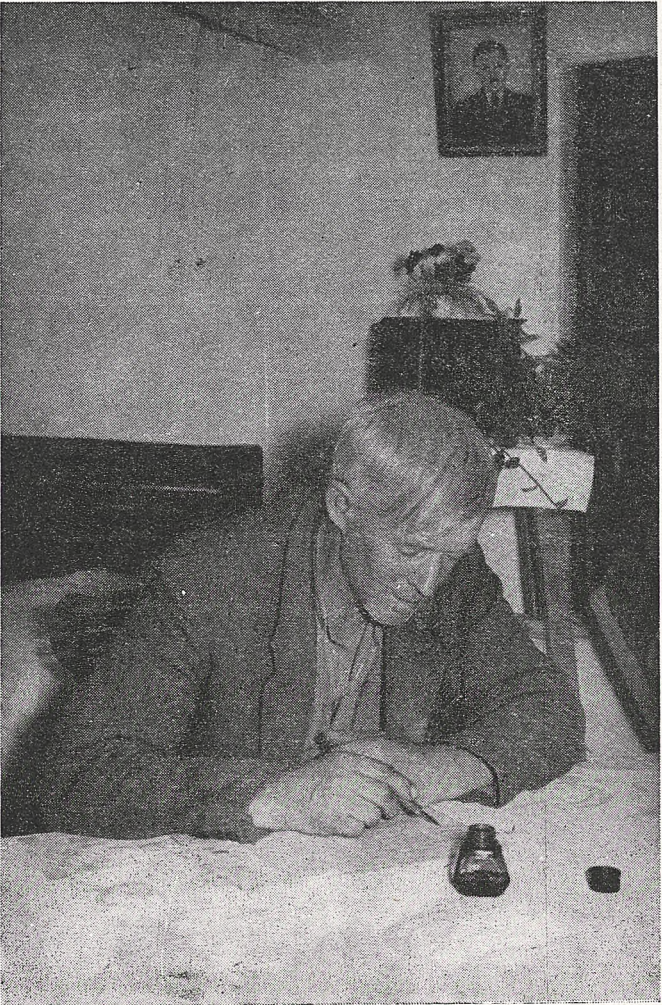

Foto Film Polski

Wykładu Wszechnicy Radiowej słuchają tysiące rzesze wsi i miast. Najlepszym sposobem utrwalenia treści audycji jest prowadzenie własnych notatek.

OD MIKROFONU DO GŁOŚNIKA

Stuchając jakiejś ciekawej audycji myślimy często o drodze, jaką przebył głos, uchwycony przez mikrofon w studio radiowym, zanim przybył do naszego głośnika odległego o setki nieraz kilometrów od najbliższej stacji nadawczej. Każdy niemal wie, że dźwięki przyniesione zostały z błyskawiczną szybkością z radiostacji. Jakże jednak drogi dodatkowe przebyć musiał głos nim od mikrofonu dotarł do odbiornika?

Audycja radiowa nadawana jest ze specjalnego pokoju nazwanego studiem, mieszczącego się w budynku rozgłośni. Pokój ten jest wybudowany tak, aby uniemożliwić jego powstawanie echa i nie docho- dziły do wnętrza żadne dźwięki z zewnątrz. W tym celu ściany studia wykładane są specjalnymi materiałami, nad drzwiami zaś zawieszona są grube kotary.

W zależności od przeznaczenia mogą być studia: speakerskie, odczytowe, koncertowe, słuchowiskowe itp. Studio speakerskie jest niewielkie, natomiast studio koncertowe może być ogromne. Np. studio koncertowe rozgłośni wrocławskiej oprócz 100-osobowej orkiestry pomieścić może ponad 1000 słuchaczy. Studio speakerskie wyposażone jest w mikrofon, mikrofon z aparaturą sygnalizacyjną oraz urządzenie do odtwarzania dźwięków z płyt. Tu koncentruje się wykonywany program. Speaker, połączony wewnętrzny telefonem z wydziałem technicznym rozgłośni, prowadzi audycje dnia, zapowiadając poszczególne odcinki programu. Z wykonawcami speaker porozumiewa się za pomocą sygnałów świetlnych.

Przeniesmy się teraz do studia słuchowiskowego. Słisa głosu wykonawców słuchowiska, zamieniona przez mikrofon na prąd niskiej częstotliwości, zostaje teraz wzmożona lub słabsza przy pomocy specjalnej aparatury mieszczącej się w tzw. stole mikser- skim. Miksernia posiada połączenie ze studiem koncertowym lub słuchowiskowym przy pomocy specjalnego okienka zaopatrzonego w podwójną szybę. Reżyser znajdujący się wewnątrz studia obserwuje mi- ksera siedzącego przy stole mikserskim i porozumie-

Termin wyjazdu reprezentacyjnej polskiej orkiestry symfonicznej nie został jeszcze dokład- nie ustalony. Prawdopodobnie nastąpi on z koń- cem marca. Okres występów zagranicznych trwać będzie ok. 1 miesiąca.

Wielka Orkiestra Symfoniczna P. R. w Ka- towicach wzbogaca stale swój repertuar o u- twory kompozytorów polskich i zagranicznych. Państwowe Zakłady Fonograficzne przygo- towują nagranie muzyki polskiej w wykonaniu tego najlepszego zespołu polskiego. Prócz tego bierze on udział w produkcji filmowej, realiza- jąc stronę muzyczną polskich filmów.

Na ilość osób korzysta z Wykładów Wszechni- cy Radiowej na terenie województwa śląsko- dąbrowskiego, bydgoskiego oraz krakowskie- go. Większość zarejestrowanych słuchaczy na- leży do zespołów Wszechnicy Radiowej, które korzystają z nauki prowadzonej przez radio gru- powo, organizując referaty i dyskusje. Na 100.000 słuchaczy Wszechnicy Radiowej 25% zapisanych jest na rok drugi. Na terenie całego kraju pracuje przeszło 4.600 Kół z udziałem kursantów pierwszego roku oraz około 1.500 zespołów kursu drugiego.

Na uwagę zasługuje sposób prowadzenia zespołów Wszechnicy Radiowej, stosowany przez ob. Woźniaka w warszawskiej fabryce lamp elektrycznych L3. Organizację on wywiecz- ki do obserwatorium astronomicznego, spro- wadza eksponaty, wyświetla filmy oświatowe stanowiące ilustracje wygłoszonych wykładów oraz zaprasza wykładowców na zebrania repe- tycyjne i dyskusyjne.

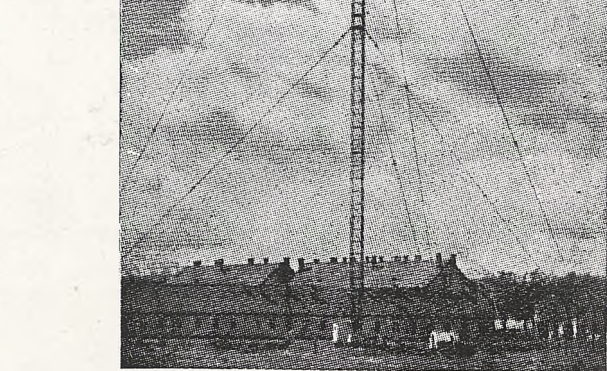
W dniu 6 lutego odbyła się w Warszawie konferencja Wszechnicy Radiowej, w której wzięli udział kierownicy W. R. przy Dyr. Okr. P. R. oraz przedstawiciele referatów oświao- wych przy Okr. Radach Zw. Zaw. Omówione zostały zagadnienia metodyczne i organizacyj- ne.

Ważąc jakiejś ciekawej audycji myślimy czę- sto o drodze, jaką przebył głos, uchwycony przez mikrofon w studio radiowym, zanim przybył do naszego głośnika odległego o setki nieraz kilometrów od najbliższej stacji nadawczej. Każdy niemal wie, że dźwięki przyniesione zostały z błyskawiczną szybkością z radiostacji. Jakże jednak drogi dodatkowe przebyć musiał głos nim od mikrofonu dotarł do odbiornika?

Audycja radiowa nadawana jest ze specjalnego pokoju nazwanego studiem, mieszczącego się w bu- dynku rozgłośni. Pokój ten jest wybudowany tak, aby uniemożliwić jego powstawanie echa i nie docho- dziły do wnętrza żadne dźwięki z zewnątrz. W tym celu ściany studia wykładane są specjalnymi materiałami, nad drzwiami zaś zawieszona są grube kotary.

W zależności od przeznaczenia mogą być studia: speakerskie, odczytowe, koncertowe, słuchowiskowe itp. Studio speakerskie jest niewielkie, natomiast studio koncertowe może być ogromne. Np. studio koncertowe rozgłośni wrocławskiej oprócz 100-osobowej orkiestry pomieścić może ponad 1000 słuchaczy. Studio speakerskie wyposażone jest w mikrofon, mikrofon z aparaturą sygnalizacyjną oraz urządzenie do odtwarzania dźwięków z płyt. Tu koncentruje się wykonywany program. Speaker, połączony wewnętrzny telefonem z wydziałem technicznym rozgłośni, prowadzi audycje dnia, zapowiadając poszczególne odcinki programu. Z wykonawcami speaker porozumiewa się za pomocą sygnałów świetlnych.

Przeniesmy się teraz do studia słuchowiskowego. Słisa głosu wykonawców słuchowiska, zamieniona przez mikrofon na prąd niskiej częstotliwości, zostaje teraz wzmożona lub słabsza przy pomocy specjalnej aparatury mieszczącej się w tzw. stole mikser- skim. Miksernia posiada połączenie ze studiem kon- certowym lub słuchowiskowym przy pomocy specjal- nego okienka zaopatrzonego w podwójną szybę. Re- żyser znajdujący się wewnątrz studia obserwuje mi- ksera siedzącego przy stole mikserskim i porozumie-

ratura radiostacji, chcąc zwiększyć swój zasięg przy pomocy masztu antenowego, wysyła w świat dwie fale.

Można więc już podać zupełnie krótko trasę, któ- rą przebywa głos od mikrofonu do słuchacza: stu- dio radiowe w rozgłośni—radiostacja—maszt ante- nowy — antena radioodbiornika — głośnik.

GAZETKA RADIOWA

Nr 2 (30)

Warszawa, Luty 1950 rok

Rok III

NOWE DOWODY RADIOFONICZNE

Foto Z. Januszecki

Dowody radiofoniczne są pomysłem naczelnika Wydziału Ewidencji Abonentów P. R., ob. Mateusza Ostrowskiego. Racionalizator opo- wiada o oszczędnościach, które będą osiągnię- te dzięki wprowadzeniu nowych dowodów.

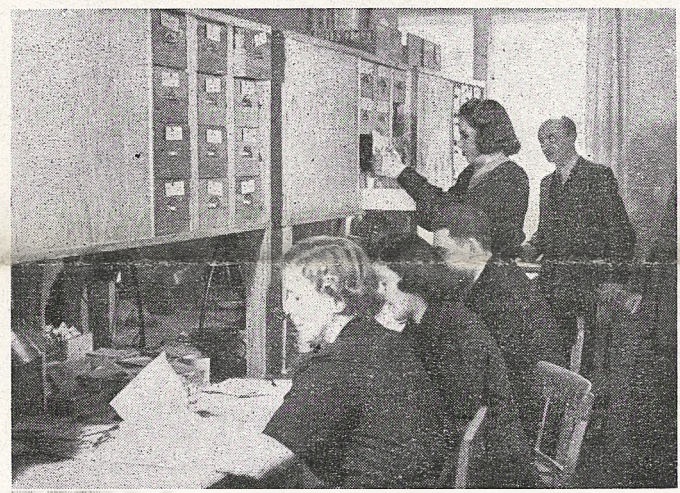

Foto Z. Januszecki

Pracownicy Wydziału Ewidencji Abonentów nie będą musieli wysyłać co miesiąc 1.200.000 wezwań do wniesienia opłat radiofonicznych. Praca ich zostanie znacznie uproszczona.

KONKURS DLA RACIONALIZATORÓW PRACY

Zespół Audycji Naukowych Polskiego Ra- dia ogłosił konkurs na pogadankę o ulepsze- niach metod pracy i urządzeń technicznych. W konkursie biorą udział racionalizatorzy i przodownicy pracy, dzieląc się z radiosłucha- czami swoimi uwagami na temat sposobów ra- cjonalizacji i ulepszenia produkcji. Ponieważ braki stylistyczne zniechęcały zainteresowanych do brania udziału w tego rodzaju konkursach, Polskie Radio ogłosiło, że będzie brana pod u- wagę jedynie treść, forma zaś otrzyma odpo- wiednią przeróbkę literacką.

Konkurs trwa w dalszym ciągu. Opisy należy nadsyłać do Zespołu Audycji Naukowych Polskiego Radia w Warszawie, Al. Stalina 21. W konkursie przewidziane są nagrody: I — 15.000.— zł, II — 10.000.— zł, III — 5.000 zł oraz wyróżnienia w po- staci cennych nagród książkowych.

Z początkiem bieżącego roku wprowadzo- no usprawnienia, zmierzające do uproszczenia pracy Wydziału Ewidencji Abonentów. Wyda- ne zostały mianowicie nowe dowody radiofo- niczne.

Obywatel, który pragnie zainstalować u sie- bie w mieszkaniu głośnik mieszkaniowy, zgła- sza się do najbliższego radiowęzła, gdzie po za- łatwieniu formalności i wniesieniu opłat otrzy- muje dowód radiofoniczny na prawo posiada- nia i użytkowania głośnika radiofonii przewo- dowej. Każda taka książeczka posiada swój numer, pod którym abonent zarejestrowany jest w Centralnym Urzędzie Radiofonii. Dzięki temu, że dowód zawiera przekazy, przy pomo- cy których abonent opłaca co miesiąc abona- ment radiofoniczny i otrzymuje w książeczce poświadczenie wpłaty, zlikwidowana została olbrzymia praca, polegająca na wysyłaniu co miesiąc do przeszło 1.200.000 posiadaczy urzą- dzeń radiowych wezwań do wniesienia taksy radiofonicznej.

Oprócz przekazów abonamentowych dowód radiofoniczny posiada szereg innych blankie- tów, przy pomocy których abonent utrzymuje korespondencję z Centralnym Urzędem Radio- fonii. Może więc on zawiadomić urząd o zmia- nie wysokości opłaty abonamentowej, np. o-

trzymaniu lub utracie praw do abonamentu ulgowego; informuje o zrzeczeniu się z prawa korzystania z głośnika radiofonii przewodowej, donosi o całkowitym zużyciu dowodu radiofo- nicznego itd.

Obywatel, który zdecydował się kupić so- bie odbiornik lampowy względnie kryształko- wy, wybiera w najbliższym urzędzie pocztowo- wym dowód radiofoniczny innego rodzaju — na prawo nabycia, posiadania i używania radio- fonicznego urządzenia odbiorczego. Posiada on zawartość blankietów podobną jak dowód ra- diofoniczny dla abonentów głośnikowych, uzu- pełniony jest jednak dodatkowymi blankieta- mi, zawiadaniającymi o zmianie miejsca za- mieszkania.

Dowody radiofoniczne stopniowo wprowad- zone będą na terenie całego kraju. W dniu 19 stycznia br. odbyło się uroczyste podpisanie pierwszego dowodu radiofonicznego przez Pre- zesa Centralnego Urzędu Radiofonii ob. Wil- helma Billiga. Posiadaczem jego jest ob. Józef Walczak — maszynista P.K.P. w Warszawie. Równocześnie oddane zostało do użytku nowe wyposażenie urzędu, ułatwiające zakładanie kartotek i prowadzenie ewidencji. W ciągu naj- bliższych miesięcy wszyscy zarejestrowani abo- nenci otrzymają dowody, które będą rozesłane przez Centralny Urząd Radiofonii.

Foto Z. Januszecki

Prezes Centralnego Urzędu Radiofonii ob. Wilhelm Billig wypelnia pierwszy dowód ra- diofoniczny.

UCZNIOWIE RADIOFONIZUJĄ SZKOŁĘ W WILCZORUDZIE

Szkoła Podstawowa w Wilczorudzie, gm. Konie, pow. Grójec otrzymała urządzenie od- biorcze. W jesieni uczniowie i uczniowie zarobi- li 30.000 tys. zł przy pracach jesiennych w lesie. Za pieniądze otrzymane za jesienne przygotowanie gleby oraz wysiew grabu i lipy na zielono zakupiony został odbiornik bate- ryjny, 4 głośniki, adapter oraz materiały in- stalacyjne. S.K.R.K. przydzielił zapomogę w wysokości 15 tys. zł. Ponieważ cały sprzęt ra- dioowy kosztował około 82 tys. zł, pozostałą su- mę pożyczyl personel szkoły pod warunkiem, że zostanie ona zwrócona z dochodów uzyska- nych z imprez świetlicowych oraz prac w lesie.

W dniu 29 stycznia odbyła się uroczystość oddania urządzenia radiowego do użytku dzie- ciom szkolnym. Odbiornik obsługuje 3 głośniki zainstalowane w klasach oraz jeden głośnik założony na podwórku szkolnym. Wszystkie prace instalacyjne zostały wykonane we wła- snym zakresie. Uczniowie i uczniowie słuchają teraz audycji szkolnych Polskiego Radia. Mogą oni również nadawać własny program, gdyż urządzenie radiowe wyposażone jest w adapter oraz mikrofon w bardzo prosty sposób skon- struowany ze zwyczajnej słuchawki.

Osiągnięcie szkoły w Wilczorudzie może służyć jako przykład wszystkim innym szkołom w kraju.

PIERWSZY WYSTĘP PRZED MIKROFONEM P. R.

Rys. Marian Walentyłowicz

WYDAWA: BIURO WYDAWNICTW I PROPAGANDY POLSKIEGO RADIA, Warszawa, STALINA 21.

RADIO I FILM

Na wszystkich ważniejszych uroczystościach państwowych, imprezach artystycznych, zawodach sportowych itp. spotkać można pracowników ekipy transmisyjnej Polskiego Radia oraz Polskiej Kri- niki Filmowej. Zadaniem radiowców jest dokonanie nagrań ważniejszych części uroczystości na płyty względnie taśmy magnetofonowe, z których można będzie w studio skomponować ciekawy reportaż dźwiękowy. W wypadku wydarzeń bardzo wielkiej wagi reportaż dźwiękowy jest nadawany bezposre- dnie na antenę.

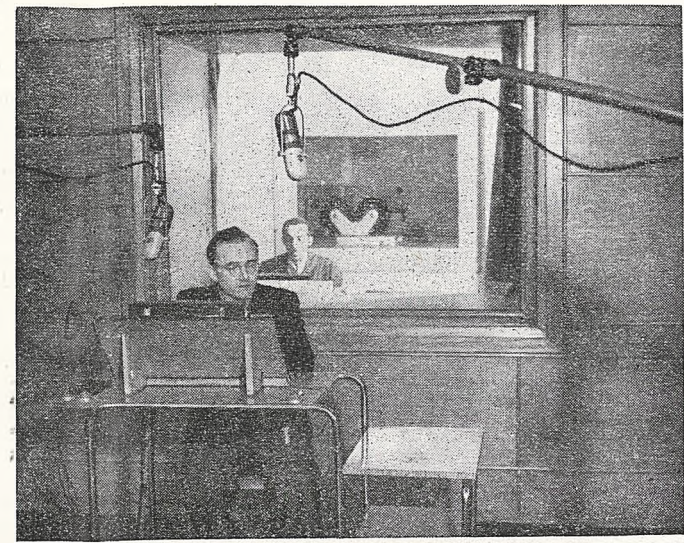

Foto Film Polski

Niektóre etapy produkcji filmowej przypo- minają pracę w radio. To nie jest studio radio- we, lecz sala synchronizacyjna. Spiker Filmu Polskiego nagrywa dźwięk na taśmie filmowej.

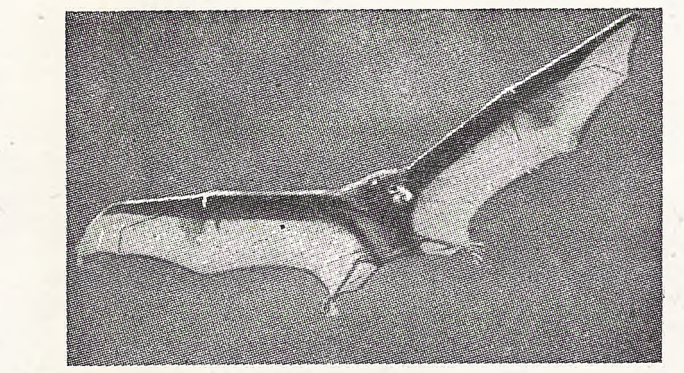
OPOWIEŚĆ O ADAMIE MICKIEWICZU

Począwszy od 6 stycznia br. Polskie Radio nadaje opowieść biograficzną Ksawerego Pruszyńskiego pt. „Adam Mickiewicz”. Jest to barwne i zajmujące napisana książka o największym polskim poecie. Malując losy Mickiewicza, autor przytacza wiele szczegółów z życia wieszcza, nieznanych szerszemu ogłowi słuchaczy.

Opowieść o Mickiewiczu Polskie Radio nadaje w czwartki i soboty w programie II o godzinie 21.40 oraz powtarza w programie I w poniedziałki i piątki o godz. 11.15.

CIEKAWOSTKI...

Państwowe Przedsiębiorstwo Budowlane, buda- jąc gmach dla Przedsiębiorstwa Państwowego Ra- diofonizacji Kraju, po raz pierwszy w Warszawie zastosowało mechaniczny sposób osuszania budyn- ku. Dzięki ogrzaniu powietrza do 80° C ściany osu- szone zostały w ciągu 4 dni, podczas gdy przy zasto- sowaniu dotychczasowych sposobów trwałoby to kilka miesięcy.

Nietoperz lecieć kieruje się słuchem a nie wzrokiem. Wydaje on dźwięki bardzo wysokiej częstotliwości, które odbijają się od przeszkód stojących na drodze lotu i wracają do jego uszu. Człowiek zbudował na tej zasadzie radar, nie wiedząc, że ten wynalazek znany jest doskonale nietoperzom.

Dyrektora Okręgowa Polskiego Radia w Byd- goszczy zorganizowała kurs dla kierowników i per- sonelu technicznego radiowców, na który przyimo- wani są inwalidzi. Jest to pierwsza próba zatrudnie- nia inwalidów w radiofonii przewodowej.

Szczecin obchodził uroczystości narodziny 200-ty- sięcznego obywatela miasta. Syn robotnika kolo- nejowego — Stanisława Pakuly zaokrąglił liście miesz- kańców m. Szczecina do 200.000. Między podarkami od miasta i społeczeństwa znalazł się dar Społecz- nego Komitetu Radiofonizacji Kraju w postaci 5-cio lampowego odbiornika radiowego. Wszystkie koszty związane z wychowaniem i nauką 200-tysięcznego obywatela, aż do jego pełnoletności, pokrywać bę- dzie m. Szczecin.

W Związku Radzieckim prowadzone są na sze- roką skalę prace w dziedzinie rozwoju telewizji. Centralny ośrodek telewizji w Moskwie został wyposa- żony w najlepsze i najnowocześniejsze urządzenia, które umożliwiają przekazywanie na ekrany odbior- ników telewizyjnych najbardziej skomplikowanych widowisk scenicznych, a nawet cyrkowych.

Radzieckie zakłady aparatów radiowych produ- kuja już odbiorniki telewizyjne, typu KWN-49 z e- kranem 10X14 cm. Ostatnio, dzięki wprowadzonym ulepszeniom, obraz na ekranie będzie dwukrotnie zwiększony. Wkrótce ukaza się odbiornik telewizyj- ny nowego typu z ekranem 13 X 18 cm oraz 18 X 24 cm, wyposażone w pierwszorzędne odbiorniki ra- diowe, pateron oraz magnetofo, umożliwiające utrwalenie dźwięków i ich odtworzenie.

Odbiory programów telewizyjnych obejrzi już w roku bieżącym dziesiątki najlepszych filmów, przedstawień czołowych teatrów moskiewskich oraz widowiska cyrkowe. Centrale telewizyjne znajdują się również w wielu innych miastach radzieckich, między in. w Leningradzie.

Zadanie filmowców Polskiej Kroniki Filmowej jest innego rodzaju. Muszą oni dokonać zdjęć naj- ważniejszych fragmentów uroczystości, jak również zarejestrować dźwięki w czasie filmowania. W tym miejscu praca obu ekip zbiega się. Zdarza się więc często, że Film Polski filmuje wyłącznie przebieg uroczystości, całą stronę dźwiękową zostawiając pracownikom Polskiego Radia. Po zakończonej pra- cy Polskie Radio udostępni filmowcom nagrane płyty i taśmy magnetofonowe. W sali synchroniza- cyjnej dokonuje się następnie nagrania dźwięku na taśmę filmową.

W grudniu 1949 r. Polska Kronika Filmowa ob- chodziła 5-lecie swego istnienia. Przez ten czas fi- lmowcy polscy zrealizowali przeszło 200 tygodników i ponad 200 filmów dokumentalnych najrozmaitsze- go rodzaju.

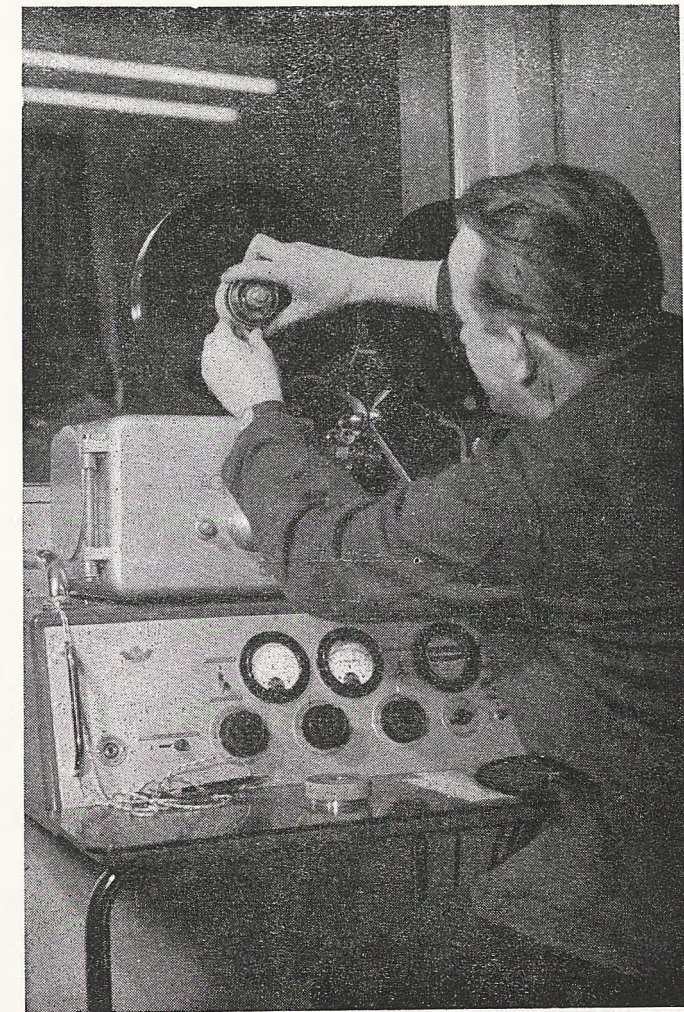

Foto Film Polski

Fragment aparatury do nagrywania dźwię- ków w sali synchronizacyjnej Polskiej Kroniki Filmowej.

WYSTAWA OBJAZDOWA POLSKIEGO RADIA

Polskie Radio przygotowało eksponaty dla radiowej wystawy objazdowej. W czasie wyja- zdów zespołów radiowych w teren, organizo- wanych przez Redakcję Audycji Masowych, w miejscowości gdzie odbywa się koncert i wy- stępy artystyczne, roztawiane będą plansze, obrazujące rozwój i dorobek Polskiego Radia. Pomysłowo urządzona wystawa, towarzysząc radiowemu zespołowi artystycznemu w wędrów- kach po terenie całej Polski, zapozna najszere- zsze rzesze społeczeństwa polskiego z zagadnie- niami radiowymi.

ANKIETA POLSKIEGO RADIA O PRACY ZAWODOWEJ KOBIET

Cykliczne audycje Polskiego Radia „Głos mają kobiety” słuchane są z wielkim zainteresowaniem na terenie całego kraju. Redakcja otrzymuje wiele listów, w których zarówno słuchaczki jak i słucha- cze wypowiadają się na temat pracy zawodowej ko- biet i niejednokrotnie wskazują na trudności ży- cienne, jakie musi pokonać kobieta pracująca poza do- mem. Aby móc udzielić pozytywnych rad i wska- zówek swoim słuchaczkom, redakcja audycji „Głos mają kobiety” pragnie poznać dokładniej stosunki panujące w najrozmaitszych środowiskach. W tym celu ogłoszona została ankieta na temat pracy za- wodowej kobiet. Polskie Radio prosi wszystkie ko- biety pracujące zawodowo, a także te, które zajmu- ją się gospodarstwem domowym, o wzięcie w niej udziału. Mężczyźni mogą wnieść również udział w an- kiecie i szerzej wypowiedzieć się w tej sprawie.

Ankieta zawiera następujące pytania:
1) Czy pracujesz zawodowo? Gdzie, w jakim za- kładzie pracy i na jakim stanowisku?
2) Czy praca daje ci zadowolenie?
3) Jak godzisz pracę zawodową z obowiązkami domowymi?
4) Jakie masz trudności? Jak według ciebie te trudności można usunąć?
5) Czy w twoim zakładzie pracy lub w Komite- cie Domowym rozmawialiście już na ten te- mat?
6) Co komitet domowy lub zakład pracy mogły- by zrobić, względnie zrobiły dla usunięcia tych trudności?

Odpowiedzi należy kierować pod adresem: Pol- skie Radio, Warszawa, Al. Stalina 21, Redakcja au- dycji „Głos mają kobiety”.

Na kopercie należy zaznaczyć: „Ankieta”.

Autorzy najbardziej wyczerpujących wypowie- dzi otrzymają nagrody w postaci cennych książek.

Prenumeratę za „Gazetkę Radiową” w wy- sokości:

50 zł — kwartalnie,
lub 200 zł — rocznie,
należy wpłacać na konto Administracji tygod- nika „Radio i Świat”, P. K. O. nr I - 330, za- znacząc na odwrocie przekazu: Prenumerata „Gazetki Radiowej”.

